

**Załącznik
do uchwały nr XLVIII/983/09
Rady Miasta Katowice
z dnia 26 października 2009r.**

**Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
na 2010 rok.**

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2010 rok jest elementem „Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych” oraz jest współrealizowany z Miejskim Programem Przeciwdziałania Narkomanii na 2010 rok. Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma na celu ograniczenie spożycia napojów alkoholowych, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu.

W zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Miasto Katowice należy do Ogólnopolskiej Sieci Gmin Wiodących - certyfikat Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Gminy wiodące realizują wszystkie zadania zapisane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a sposób prowadzenia działań w zdecydowanej większości tych gmin ma charakter innowacyjny i długofalowy.

I. Zasoby lokalne: instytucje, organizacje i grupy środowiskowe zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

a) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- pełni funkcję doradczą i opiniującą przy konstruowaniu i realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii,
- opiniuje wnioski o dotacje dla podmiotów realizujących ww. programy,
- opiniuje akty prawne dotyczące problematyki alkoholowej w mieście,
- opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności z uchwałami Rady Miasta Katowice, które określają warunki lokalizacji i limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- podejmuje działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu,
- prowadzi kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży.

Członkom oraz przewodniczącemu i wiceprzewodniczącemu Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za udział w każdym posiedzeniu Komisji, w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia ogłaszanego w Dzienniku Ustaw.

b) placówki opiekuńczo-wychowawcze, przedszkola, szkoły, poradnie psychologiczno – pedagogiczne: prowadzą profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną dla dzieci i młodzieży,

- c) placówki terapii uzależnienia od alkoholu,
- d) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym:
  - świetlice środowiskowe oraz kluby młodzieżowe prowadzą profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną oraz socjoterapeutyczną dla dzieci i młodzieży,
  - Centrum Rehabilitacji Społecznej podejmuje działania w zakresie pomocy osobom zaburzonym psychicznie z problemem uzależnienia i ich rodzinom,
  - Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, podejmuje działania interwencyjne na rzecz osób i rodzin z problemem uzależnienia, zwiększa dostępność w zakresie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin
  - Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii podejmuje działania związane z poradnictwem i profilaktyką w zakresie uzależnień dla dzieci, młodzieży i ich rodzin
- e) Miejska Izba Wyrzeźwień i Ośrodek Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu: zwiększa dostępność pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz pomocy psychologicznej i prawnej dla członków rodzin osób uzależnionych,
- f) Komenda Miejska Policji - pełni funkcję ochrony przed przemocą w rodzinie oraz egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych,
- g) Sąd Rejonowy - Wydziały Rodzinne i Nieletnich orzekają o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- h) Straż Miejska - kontroluje prawidłowość funkcjonowania placówek detalicznych i gastronomicznych handlujących alkoholem, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych oraz prowadzi działania z zakresu prewencji szkolnej,
- i) organizacje pozarządowe - w tym fundacje, stowarzyszenia, kościoły działające na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

II. Cele i zadania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (nazywanego dalej Programem).

Cele Programu :

- **inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie spożywania napojów alkoholowych,**
- **przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu,**
- **oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom.**

Zadania Programu :

- 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin poprzez :**

- a) zwiększenie dostępności leczenia odwykowego poprzez finansowanie programów terapeutycznych dla mieszkańców Katowic, ze szczególnym uwzględnieniem specjalistycznych programów dla dzieci i młodzieży oraz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- b) prowadzenie działalności Ośrodka Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu działającego w ramach Miejskiej Izby Wyrzeźwien,
- c) prowadzenie w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej działalności: Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Centrum Rehabilitacji Społecznej, Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii
- d) organizowanie grup terapeutycznych oraz wspomaganie grup wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin,
- e) dofinansowanie obozów terapeutycznych dla rodzin z problemem alkoholowym - w tym zwłaszcza dla dzieci i młodzieży,
- f) wspieranie działalności punktów informacyjno - konsultacyjnych z zakresu problemów alkoholowych oraz stowarzyszeń abstynenckich i trzeźwościowych.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie:

- a) organizowanie interdyscyplinarnych zespołów interwencyjnych składających się z przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problemami uzależnień oraz przemocy domowej,
- b) prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- c) wspieranie działalności placówek przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzonych przez organizacje pozarządowe ,

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

- a) prowadzenie świetlic środowiskowych dla dzieci, klubów środowiskowych, grup profilaktycznych dla młodzieży oraz zlecenie ich prowadzenia organizacjom pozarządowym,
- b) realizacja środowiskowych programów profilaktycznych, prowadzonych na terenie szkół, wg następujących założeń merytorycznych :

- realizacja w formie zajęć pozalekcyjnych z wykorzystaniem różnych form oddziaływań o charakterze sportowym, kulturalnym, zajęć wyrównawczych, w połączeniu z oddziaływaniami o charakterze psychologiczno-pedagogicznym i edukacyjno-informacyjnymi z zakresu profilaktyki uzależnień, adresowanych w pierwszej kolejności do dzieci zaniedbanych wychowawczo i mających na celu nawiązywanie współpracy z rodzicami,
  - realizacja przez współpracujące ze sobą instytucje (np. szkoły, terenowe punkty pomocy społecznej, uczniowskie kluby sportowe, organizacje pozarządowe, poradnie psychologiczno – pedagogiczne),
  - koordynacja merytoryczna przez osobę wyznaczoną przez dyrektora szkoły w której realizowany jest program; wskazane jest aby koordynator merytoryczny posiadał kwalifikacje dotyczące pracy psychoprofilaktycznej z dziećmi,
- c) prowadzenie środowiskowych programów profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych realizowanych poprzez uczniowskie kluby sportowe i uwzględniających następujące elementy:
- włączanie w zajęcia sportowe dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji np. materialnej, rodzinnej, wychowawczej,
  - podjęcie współpracy ze szkołami w realizacji zadań wynikających z programów wychowawczych i programów profilaktyki szkolnej,
- d) prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie używania substancji psychoaktywnych,
- e) organizowanie dla nauczycieli konferencji lub szkoleń dotyczących profilaktyki używania substancji psychoaktywnych, a zwłaszcza alkoholu,
- f) wspieranie i prowadzenie działań promujących trzeźwość,
- g) prowadzenie kampanii i festynów trzeźwościowych z wykorzystaniem plakatów, ulotek, informatorów dla mieszkańców Katowic,
- h) w ramach potrzeb i możliwości finansowych przeprowadzenie badań monitorujących problemy alkoholowe i narkotykowe w Katowicach,
- i) wspieranie grup młodzieżowych liderów trzeźwości,
- j) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie HIV/AIDS

4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- a) dotowanie zadań stanowiących realizację Programu,
- b) zlecenie wykonania zadań z zakresu Programu,

- c) wzmocnianie kompetencji w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem, poprzez szkolenia wybranych grup zawodowych, w tym w szczególności pracowników socjalnych, zawodowych rodzin zastępczych, pracowników Domów Pomocy Społecznej, Domów Dziecka
- d) tworzenie interdyscyplinarnych zespołów mających charakter grup roboczych koncentrujących się na rozwiązywaniu konkretnych zagadnień związanych z realizacją Programu przez współpracujące ze sobą instytucje i organizacje,

5. Prowadzenie regularnych kontroli w placówkach handlujących napojami alkoholowymi w zakresie przestrzegania przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz podejmowanie na uzasadnione wnioski interwencji związanych z naruszeniem zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych z wyjątkiem piwa.

6. Przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu poprzez prowadzenie klubów integracji społecznej.

III. Zasady realizacji i finansowania Programu.

1. Zadania i realizatorzy programu

Zadanie	Działania podejmowane w ramach zadania (wg punktów z Programu)	Realizatorzy	Partnerzy
II. 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin	a) b) c)	Wydział Polityki Społecznej UM Miejska Izba Wyrzeźwień i Ośrodek Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu MOPS: – Ośrodek Interwencji Kryzysowej, – Centrum Rehabilitacji Społecznej, – Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii	MOPS, organizacje pozarządowe

II.2 Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie:	d)	Wydział Polityki Społecznej UM	organizacje pozarządowe, wykonawcy z zakresu prowadzenia terapii
	e)	Wydział Polityki Społecznej UM	organizacje pozarządowe
	f)	Wydział Polityki Społecznej UM	Organizacje pozarządowe
	a)	MOPS	Policja, kuratorzy sądowi, Straż Miejska, szkoły, inni (w miarę indywidualnych potrzeb)
	b)	MOPS	Organizacje pozarządowe
	c)	Wydział Polityki Społecznej UM MOPS	Organizacje pozarządowe
II.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych	a)	MOPS Wydział Polityki Społecznej MOPS	organizacje pozarządowe, indywidualni wykonawcy
	b)	Szkoły	Wydział Edukacji UM, Wydział Polityki Społecznej UM, MOPS,
	c)	Wydział Sportu i Turystyki	organizacje pozarządowe (uczniowskie kluby sportowe)

programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	d)	Wydział Polityki Społecznej UM, Wydział Zarządzania Kryzysowego UM	szkoły, organizacje pozarządowe, wykonawcy z zakresu prowadzenia programów profilaktycznych	
	e)	Wydział Polityki Społecznej UM	szkoły, organizacje pozarządowe organizacje pozarządowe, MOPS	
	f)	Wydział Polityki Społecznej UM	organizacje pozarządowe, MOPS	
	g)	Wydział Polityki Społecznej UM, Wydział Zarządzania Kryzysowego UM	organizacje pozarządowe, indywidualni wykonawcy	
	h)	Wydział Polityki Społecznej UM,	wykonawcy z zakresu prowadzenia badań społecznych	
	i)	Wydział Polityki Społecznej UM	organizacje pozarządowe	
	j)	Wydział Polityki Społecznej UM	organizacje pozarządowe	
	II. 4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	a)	Wydział Polityki Społecznej UM, Wydział Sportu i Turystyki UM	organizacje pozarządowe,
		b)	Wydział Polityki Społecznej UM, MOPS	organizacje pozarządowe, indywidualni wykonawcy
		c)	Wydział Polityki Społecznej UM, MOPS	organizacje pozarządowe, szkoły, inne instytucje wg potrzeb

<p>II. 5. Prowadzenie regularnych kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz podejmowanie na uzasadnione wnioski interwencji związanych z naruszeniem zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych z wyjątkiem piwa.</p> <p>II.6. Przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu poprzez prowadzenie klubów integracji społecznej.</p>	<p>d)</p>	<p>Wydział Polityki Społecznej UM, MOPS</p> <p>Zespół Kontrolny Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>MOPS</p>	<p>Policja, Straż Miejska, organizacje pozarządowe, szkoły, inne instytucje wg potrzeb</p> <p>Straż Miejska, Policja, Wydział Działalności Gospodarczej UM, Wydział Zarządzania Kryzysowego UM</p> <p>organizacje pozarządowe</p>
---	-----------	---	---

3. **Źródłem finansowania** zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są dochody z opłat za korzystanie z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Środki zaplanowane w budżecie Miasta na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2010 rok i wynoszą 4.426.673 zł.

Pozostałe środki finansowe uzyskane z ww. opłat przeznaczone są na realizację Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2010 rok i wynoszą 2.073.327 zł

4. Dysponenci środków finansowych

a) Wydział Polityki Społecznej

- środki finansowe w wysokości 992.449 zł na realizację zadań określonych w punktach Programu nr:
  - II.1 a, d, e, f,
  - II.2 c
  - II.3 a, d, e, f, g, h, i
  - II.4 a, b, c, d
  - II. 5

b) Wydział Zarządzania Kryzysowego

- środki finansowe w wysokości 50.000 zł na realizację zadania określonego w punkcie Programu nr II.3 g

c) Wydział Sportu i Turystyki

- środki finansowe w wysokości 360.000 zł na realizację zadań określonych w punktach Programu nr: II.3 c
  - II 4 a

d) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach

- środki finansowe w wysokości 1.948.202 zł na realizację zadań określonych w punktach Programu nr: II.1 c
  - II.2 b
  - II.3 a
  - II.4 b
  - II 6

e) Miejska Izba Wyrzeźwien i Ośrodek Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Katowicach

- środki finansowe w wysokości 591.851 zł na realizację zadania określonego w punkcie Programu nr II.1 b

f) Zespół Obsługi Jednostek Oświatowych i szkoły samodzielne:

- środki finansowe w wysokości 484.171 zł na realizację zadania określonego w punkcie Programu nr II.3 b;

5. Program zostanie podany do wiadomości publicznej i będzie podstawą do składania ofert na realizację zadań w nim zamieszczonych.

Wytyczne do realizacji zadań wynikających z programu zawiera przewodnik pn. „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”, opracowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

6. **Koordinację realizacji Programu prowadzi Prezydent Miasta Katowice poprzez Pełnomocnika Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień, w ramach Wydziału Polityki Społecznej.**

**Przewodniczący
Rady Miasta Katowice**

Jerzy Forajter